

Arbejdsrapport / Idekatalog for udvalgenes arbejde med en sundhedsstrategi

”SÅDAN kommer vi fra MODVILJE til MOD & VILJE”

Indholdsfortegnelse

- Indledning
- Pejlemærke 1 - En sund start på livet
- Pejlemærke 2 - De unge på vej i uddannelse og job
- Pejlemærke 3 - Ingen børn og unge skal begynde at ryge
- Pejlemærke 4 - Ingen børns liv skal skades af alkohol
- Pejlemærke 5 - Mental sundhed og trivsel for alle
- Pejlemærke 6 - Et liv i risiko for at udvikle eller leve med en kronisk sygdom

Arbejdsrapport / Idekatalog for udvalgenes arbejde med en sundhedsstrategi

Tidsplan

Den 3. juni behandles forslag til ny sundhedspolitik af alle 4 politiske fagudvalg samt på efterfølgende fællesmøde mellem SSU og UBF kl. 17.00. Dette med henblik på, at byrådet den 26. juni kan behandle et høringsudkast af sundhedspolitikken, hvorefter den sendes i offentlig høring i perioden fra 27. juni og frem til den 22. august 2019. Den 18. september 2019 får byrådet med baggrund i indkomne høringssvar politikken til endelig godkendelse med forudgående behandling i udvalgene den 2. september.

Sundhedspolitikken

Med sundhedspolitikken "Fra MODVILJE til MOD & VILJE" prioriteres seks pejlemærker for det fremtidige sundhedsarbejde i Assens Kommune. For hvert af de seks pejlemærker fastlægges sundhedspolitikken "Ambition" og "Effektmål".

Pejlemærker i Sundhedspolitikken "Fra MODVILJE til MOD & VILJE"

1. En sund start på livet
2. Alle unge på vej i uddannelse og job
3. Ingen børn og unge skal begynde at ryge
4. Ingen børn og unges liv skades af alkohol
5. Mental sundhed og trivsel for alle
6. Et liv i risiko for at udvikle eller leve med en kronisk sygdom

De konkrete indsatser og handlinger, der skal være med til at indfri ambition og effektmål fastlægges i en underliggende fælles sundhedsstrategi. Det anbefales, at sundhedsstrategien vedtages i umiddelbar forlængelse af sundhedspolitikken.

Forarbejde til sundhedspolitik og sundhedsstrategi.

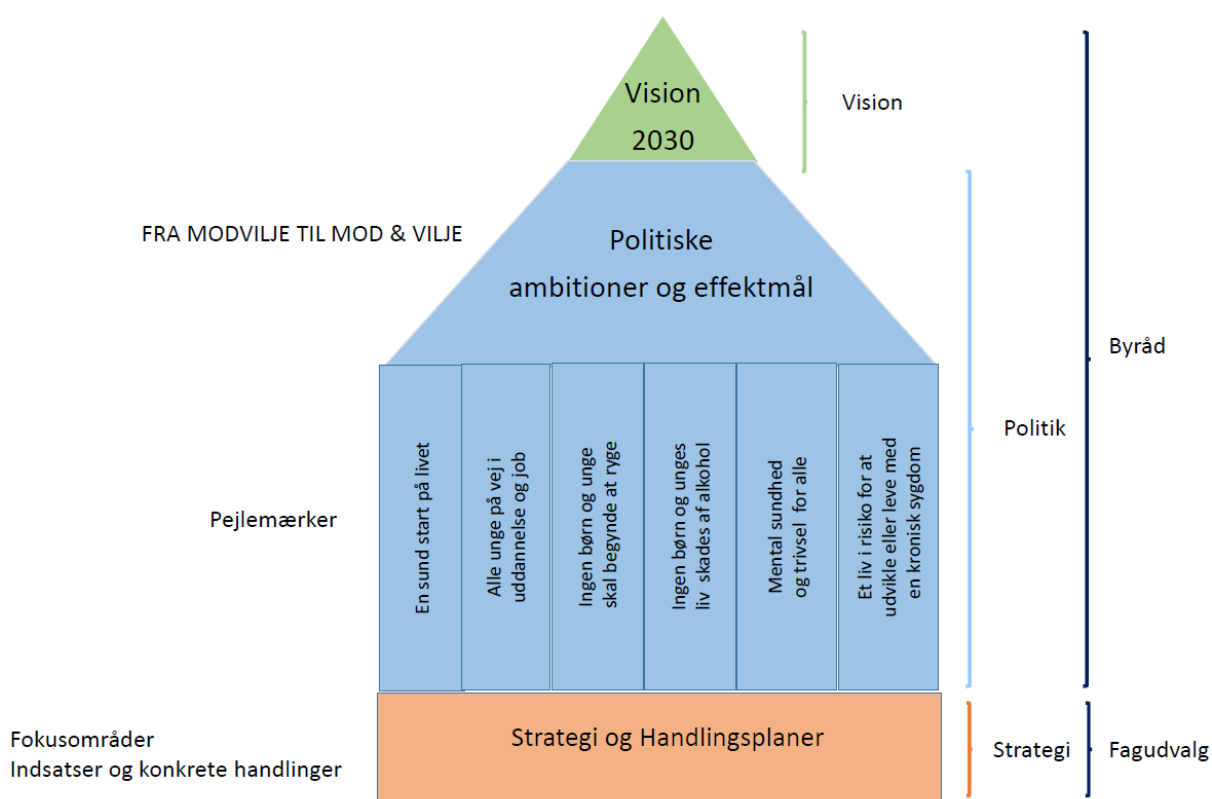
SSU og UBF har i fælleskab arbejdet med indholdet til den nye sundhedspolitik. Arbejdet i de to udvalg har taget udgangspunkt i Vision 2030 "Med vilje og hjerte", forpligtende aftaler som fx "Sundhedsaftalen" og "Røgfri Fremtid", KL's sundhedsudspil: "Forebyggelse for fremtiden" samt anbefalinger fra 17.4 opgaveudvalget om sundhed, ideer fra Mandag Morgens Folkemøde om sundhed samt input fra administrationen.

SSU og UBF har med baggrund i ovenstående input og anbefalinger til byrådet samt den efterfølgende fælles arbejdsproces foreslået en række fokusområder inden for hvert af de seks pejlemærker i politikken samt udarbejdet nedenstående idekatalog.

De politiske fagudvalg skal inden for eget ansvarsområde bearbejde og konkretisere sundhedspolitikken. Konkretisering heraf sker samtidig med eller i forlængelse af sundhedspolitikken godkendelse.

Med baggrund i strategien udarbejdes årligt en samlet koordineret handlingsplan, der indeholder tidsperspektiv, ansvarlige, medvirkende aktører og økonomi.

Figur der illustrerer sammenhæng mellem sundhedspolitik og sundhedsstrategi i Assens Kommune

Forslag til fokusområder i sundhedsstrategien	
# 1 De første 1000 dage i et barns liv (+ 200 dage før fødsel)	
# 2 Håndholdt indsats i forhold til borgere, der har størst behov for hjælp til at leve sundere	
# 3 Forældreansvar / Tydelig forventningsafstemning	
# 4 Mere motion i alle aldersgrupper	
# 5 Robusthed i livet og mere tro på sig selv	
# 6 Flere bliver en del af et fælleskab	
# 7 Fritidsaktivitet til alle unge	
# 8 Røgfri miljøer/områder hvor børn og unge færdes	
# 9 Rygestoptilbud	
# 10 Partnerskaber om røgfri fremtid	
# 11 Udsætte alkoholdebut til minimum 16 år	
# 12 Alkohol og rusmiddelpolitik på tværs af ungdoms- og uddannelsesinstitutioner	
# 13 Bryde tabuet og gå i dialog med borgerne omkring alkoholvaner	
# 14 Involvere lokalområderne	
# 15 Reducere overvægt og svær overvægt i alle aldersklasser	
# 16 Tidlig indsats i forhold til mental mistrivsel hos børn og unge	
# 17 Bruge naturen mere	
# 18 Strategi for borgeren med kronisk sygdom i Assens Kommune	
# 19 Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker KRAM	
Idekatalog. -Forslag til konkrete indsatser og handlinger De følgende seks kapitler foreslår indsatser og handlinger tilknyttet ovenstående 19 fokusområder, inddelt i de seks pejlemærker i sundhedspolitikken "Fra MODVILJE til MOD & VILJE".	Sundhedsstrategi "SÅDAN kommer vi fra MODVILJE til MOD & VILJE"

Idekatalog

Pejlemærke 1 - EN SUND START PÅ LIVET

Fokusområder	Potentielle indsatser og handlinger
# 1 De første 1000 dage i et barns liv (+ 200 dage før fødsel)	Råd og vejledning til forældre allerede 200 dage før fødsel i 2022 Samlet sundhedsplan for de første 1000 dage i børns levetid i 2022
# 2 Håndholdt indsats i forhold til borgere, der har størst behov for hjælp til at leve sundere	"Job og familie" – Eksisterende indsats for udsatte familier videreudvikles "Forposter" – Eksisterende indsats på daginstitutioner/skoler videreudvikles Når Jobcenter/Ungeenhed i kontakt med voksne/forældre opdager mistrivsel hos et barn, inddrages familieafdelingen, således der også tages hånd om barnet Styrket samarbejde omkring boliger på tværs af Byg og Plan, Borgerservice og Velfærd
# 3 Forældreansvar / Tydelig forventningsafstemning	Forældreskole i 2022 Tilbud til forældre med børn frem til 10. klasse, hvor de får mere viden om, hvad der er godt for barnet/den unge.
# 4 Mere motion i alle aldersgrupper	Mere grundmotorik i daginstitutioner 0-6 år ("Must do"-anbefaling i Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakke) Flere medlemmer fra denne målgruppe i foreningerne i bl.a. via igangværende indsatser under Folkeoplysningsudvalget

Pejlemærke 2 - Alle unge på vej i uddannelse og job

Fokusområder	Potentielle indsatser og handlinger
# 3 Forældreansvar / Tydelig forventningsafstemning	Forældreskole i 2022 Tilbud til forældre med børn frem til 10. klasse, hvor de får mere viden om, hvad der er godt for barnet/den unge.
# 4 Mere motion i alle aldersgrupper	Mere idræt i folkeskolen og kompetenceudvikling af lærere i 2020 - fuld implementering af krav om minimum 45 daglig motion ("Must do"-anbefaling i Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakke) Assens Kommune samarbejder med foreninger om "go fun" i 2022, så unge fortsætter med at dyrke idræt. Der skal være plads i foreningerne til de unge, som bare gerne vil dyrke fælleskab og idræt for sjov. Overordnet kost og bevægelsespolitik Aktiv transport (til og fra skole, fritidsaktiviteter)
# 5 Robusthed i livet og mere tro på sig selv	Styrket arbejde med det obligatorisk emne/timeløse fag "Sundhed, seksual- og familie kundskab bl.a. via årshjul på skolerne omkring sundhed/trivsel og bevægelse Alle skoler i Assens Kommune er MOT-skoler i 2021 Koncept for 7-9. klasse, der giver de unge større robusthed og MOD til at sige nej. Digital dannelse / Politik for brug af mobiltelefoner på skoler Børn med psykisk syge forældre – eller børn med forældre, som er påvirket af medicin skal støttes - (Børn møder kompetente voksne, som kan sikre, at der tilbydes det, der er nødvendigt for barnet – og at barnet får konkret viden om, hvad deres forældre er ramt af).
# 6 Flere bliver en del af et fælleskab	Kortlægning og mere synlighed omkring eksisterende tilbud til de unge. Understøtning af tidlig netværksdannelse og ansvarliggørelse af ressourcestærke forældre, der drager omsorg for svagere forældre (fx transport til fritidsaktivitet) Institutioner og foreninger kan formidle kontakt mellem borgere med brug for hjælp/støtte og borgere, der gerne vil hjælpe. Etablering af partnerskaber mellem skoler, Ungeenhed og kommunens virksomheder om praktikforløb og småjobs for unge udfaldstruede elever fra 8.- 10. klasse. Virksomheder kan som led i deres CSR-strategi løfte opgaven med uddannelse af de unge.

	Særlig indsats for unge jobparate og nyuddannede i Jobcentrets tilbud. Meget tæt opfølgning og særlig støtte omkring jobsøgning. Indsatsen er særlig målrettet, at den unge ledige skal i kontakt med konkrete relevante virksomheder, som er indgang til at komme i gang/komme tilbage til arbejdsmarkedet. (indsatsen har været i gang siden august 2018).
# 7 Fritidsaktivitet til alle unge	Fritidspas i 2020 Alle unge får mulighed for fritidsaktiviteter via fritidspas. Mulighed for finansiering i samspil med andre aktører. Frivilligt arbejde og fritidsjob til unge i 2022 bl.a. via indførelse af Entreprenørskab for alle klasser i folkeskolen og øget samarbejde med foreningerne. Skab frirum til børn og unge (fx mulighed for deltagelse i inkluderende fællesskaber, hvor der ikke er præstationskrav) Fritidsordning understøtter børns deltagelse ved aktivt at have samarbejde med foreninger, civilsamfund mv.

Pejlemærke 3 - INGEN BØRN OG UNGE SKAL BEGYNDE AT RYGE

Fokusområder	Potentielle indsatser og handlinger
# 3 Forældreansvar / Tydelig forventningsafstemning	Forældreskole i 2022 Tilbud til forældre med børn frem til 10. klasse, hvor de får mere viden om, hvad der er godt for barnet/den unge.
# 7 Fritidsaktivitet til alle unge	Fritidspas i 2020 Alle unge får mulighed for fritidsaktiviteter via fritidspas. Mulighed for finansiering i samspil med andre aktører.
# 8 Røgfri miljøer/områder hvor børn og unge færdes	Røgfrie skoler i Assens Kommune i 2020 Røgfri kommunale udearealer og arrangementer i 2020 (parker, legepladser, idrætsanlæg, busstoppesteder, borgermøder mm.) Alle skoler i Assens Kommune er MOT-skoler i 2021 Koncept for 7-9. klasse, der giver de unge større robusthed og MOD til at sige nej.
# 9 Rygestoptilbud	Forebyggelsespakke om tobak implementeres – Herunder intensivering af rygestopkurser og henvisningssamarbejdet med sundhedsplejen, læger, tandlæger og sygehuse.
# 10 Partnerskaber om røgfri fremtid	Assens Kommune indgår partnerskabsaftaler om at blive røgfri kommune frem mod 2030 (uddannelsesinstitutioner, privatskoler, virksomheder, Udvikling Assens, foreningslivet, fritidsliv, detailhandlen m.fl. bl.a. via incitament som differentierede tilskud ifht røgfrihed).

Pejlemærke 4 - INGEN BØRN og UNGES LIV SKAL SKADES AF ALKOHOL

Fokusområder	Potentielle indsatser og handlinger
# 3 Forældreansvar / Tydelig forventningsafstemning	Forældreskole i 2022 Tilbud til forældre med børn frem til 10. klasse, hvor de får mere viden om, hvad der er godt for barnet/den unge. Alkohol og festaftaler mellem forældre som resultat af Forældreskole i 2022 (brug erfaringer fra Island og ung til ung formidling)
# 7 Fritidsaktivitet til alle unge	Fritidspas i 2020 Alle unge får mulighed for fritidsaktiviteter via fritidspas. Mulighed for finansiering i samspil med andre aktører.
# 11 Udsætte alkoholdebut til minimum 16 år	Alle skoler i Assens Kommune er MOT-skoler i 2021 Koncept for 7-9. klasse, der giver de unge større robusthed og MOD til at sige nej. Styrke arbejdet med det obligatoriske emne/timeløse fag "Sundhed, sexual- og familiekundskab
# 12 Alkohol og rusmiddelpolitik på tværs af ungdoms- og uddannelsesinstitutioner ("Must do"- anbefaling i Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakke)	Samarbejde med ungdoms- og uddannelsesinstitutioner. Øget opmærksomhed på forbrug af rusmidler – udvikle vejledning til fagprofessionelle -hvad er signalerne – hvad er virksomme indsatser Ung til ung indsats
# 13 Bryde tabuet og gå i dialog med borgerne omkring alkoholvaner	Medarbejdere med direkte borgerkontakt uddannes til at gå i dialog med borgere om alkoholvaner. Herunder systematisk tidlig opsporing i jobcentre og ved forebyggende hjemmebesøg. ("Must do"-anbefaling i Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakke) Indsats til børn og unge i familier med alkoholproblemer skal styrkes – (Let adgang til hjælp både for familier og ansatte, som oplever, at et barn er i en familie med alkoholproblemer). Forebyggende samtale om alkohol til borgere med et storforbrug eller skadeligt forbrug ("Must do"-anbefaling i Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakke) Assens Kommune indgår partnerskabsaftaler og understøtter lokale initiativer om ændring af alkoholkulturen / adgang til alkohol (private virksomheder, Udvikling Assens, uddannelsesinstitutioner, privatskoler, foreningslivet, fritidsliv, sportsarrangementer, detailhandlen m.fl.) Forebyggelsespakke om Alkohol implementeres

Pejlemærke 5 - Mental sundhed og trivsel for alle

Fokusområder	Potentielle indsatser og handlinger
# 4 Mere motion i alle aldersgrupper	Grundmotorik og bevægelse i institutioner 0-6 år Mere idræt i skolen og kompetenceudvikling af lærere i 2020 (fuld implementering af 45 min krav ("Must do-anbefaling" i Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakke) Samarbejde med foreninger om "go fun" i 2022, så unge fortsætter med at dyrke idræt
# 6 Flere bliver en del af et fælleskab (Fælles ansvar for, at alle aldersgrupper har mulighed for at deltage i fælleskaber - inkluderer de borgere, der ikke normalt kommer af sig selv).	Kortlægning og mere synlighed omkring eksisterende tilbud til alle aldersgrupper, så flere får motion, frisk luft og deltager i fælleskaber (bl.a. ung til ung formidling) Flere i job og i arbejdsfællesskaber
# 14 Involvere lokalområderne og foreningslivet	Samarbejde med lokalråd og foreningslivet og skabe incitament via bonuspuljer, der kan søges til sundhedsfremmende tiltag Gøre projekt "Sund i Aarup" til et pilotprojekt, der kan inspirere andre lokalområder
# 15 Reducere overvægt og svær overvægt i alle aldersklasser	Måltidspolitik på alle skoler Styrke arbejdet med det obligatoriske emne/timeløse fag: "Sundhed, seksual- og familiekundskab jf. Undervisningsministeriet bl.a. via udarbejdelse af Årshjul på skolerne omkring sundhed/trivsel og bevægelse. Opsporing af overvægt eller risiko for overvægt hos førskolebørn og skolebørn ("Must do"-anbefaling i Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakke) Tilbud til førskolebørn og skolebørn med overvægt ("Must do"-anbefaling i Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakke) Forældreskole, hvor forældre får viden om, hvad der er godt for deres børn i 2022 (herunder omkring overvægt og fysisk aktivitet jf "Must do-anbefalinger" i Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker) Implementere Forebyggelsespakke om overvægt
# 16 Tidlig indsats i forhold til mental mistrivsel hos børn og unge	Gratis og let tilgængelig psykologhjælp til unge i psykisk mistrivsel i 2020 (forebyggende indsats ved de første tidlige tegn) Handleplaner til at fremme mental sundhed i dagtilbud og skoler ("Must do"-anbefaling i Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakke)

	Alle skoler i Assens Kommune er MOT-skoler i 2021 (Koncept for 7.-9. klasse, der giver de unge større robusthed og MOD til at sige nej). Fritidspas så alle unge får mulighed for at deltage i en fritidsinteresse i 2020 Skab frirum til børn og unge Implementere Forebyggelsespakke om mental sundhed og om fysisk aktivitet
# 17 Bruge naturen mere	Kommunens skønne natur skal udnyttes bedre, så flere får motion, frisk luft og deltager i fælleskaber.

Pejlemærke 6 - Et liv i risiko for at udvikle eller leve med en kronisk sygdom

Fokusområder	Potentielle indsatser og handlinger
# 18 Strategi for borgeren med kronisk sygdom i Assens Kommune	Implementeres – (vedtaget af byråd i april 2018) Herunder: • Implementering af Region Syddanmarks forløbsprogrammer om diabetes, KOL og hjertesygdomme • Implementering af Sundhedsstyrelsens anbefalinger om forebyggelsestilbud til borgere med kronisk sygdom • Øget samarbejde med praktiserende læger og sygehuse i forhold til henvisning til kommunale tilbud • Patientskoletilbud • Involvering af civilsamfund/lokalområder/foreninger i at understøtte og tilbyde aktiviteter til målgruppen • Systematisk opsporing ved frontpersonale i Assens Kommune • Tilpasser tilbud i forhold til borgerens ressourcer for at tage ansvar og aktiv del i egen sundhed.
# 19 Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker	Implementering af Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker for KRAM (Kost, Rygning, Alkohol og Motion) – minimum "Must do"-anbefalinger i disse 4 Forebyggelsespakker.